

28
 M. N. MUZAJUM KONYV...
 Hirtlap Konyv...
 Növedek...
 1899. 30/5

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLICKÉ NOVINY
 VYCHADZAJÚ KAŽDÚ NEDEĽU NA 16 STRANÁCH.

Predplatná cena :
 Na celý rok — — — — 2 zl. — kr.
 Na pol roka — — — — 1 „ — „
 Na štvrt roka — — — — „ 60 „
 Jednotlivé číslo 4 kr.

Zodpovedný redaktor :
Dr. JOZEF JANDA.

*Redakcia a vydavateľstvo : Budapest,
 VIII. ker., Józsefkörút 35.*
 Sem sa majú posielat predplatky, jako i do-
 pisy do novin, ohlášky a náhodné reklamácie.
 Cena jedného 5 stĺpcového malého riadku je
 10 kr. Rukopisy sa naspak nedávajú.

Ale Janko, čo toľko mudruješ.

— Krestania! kupujte len u krestanov! —

S úprimnou dôverou prosíme priateľov našich zásad, aby naše noviny s apoštolskou horlivosťou rozširovali, pretože semeno našich vznešených úmyslov len tak budeme môcť rozsiať široko a sebe budúcnosť zabezpečiť.

Najnovšia doba.

Samo sebou sa rozumie, že táto najnovšia doba ešte nenastala, ačkoľvek všetci zo srdca si prajeme, aby sa čím skôr dostavila.

Keď Bánffy spolu i so svojou násilníckou politikou prepadol, nielen my, lež i celá krajina, aspoň všetci statočne smýšľajúci ľudia sa potešili úfajúc, že na všetkých stranách sa všetko na lepšie premení. Stala sa síce premena, ale veru sme my trochu väčšiu očakávali, a ešte vždy očakávame, posavád neztratili sme nádej, presvedčení sme, že v našej krajine ešte veľmi mnoho sa musí premeniť, aby sme aspoň ako tak mohli byť spokojnejší. Po Bánffy-mu prišiel Koloman Széll; akožto minister predseda, s radosťou sme ho všetci pozdravili na ministerpredsedníckom kresle, túžebne spolu očakávajúc, že aj iné ministerské kreslá, stolce noví mužovia, na statočnosť podobní Széllovi zaujmú, a že tak, keď i nie naraz, predsa časom nakazený duch Bánffyovskej doby zmizne; v tomto ohľade sme sa dosť hodne sklamali, lebo väčšia čiast Bánffyových ministrov ostala na mieste a s nimi i starý už nakazený duch. Čo sa samého ministerpredsedu týka, nikto o jeho uprimnosti a dobrej vôle nepochybuje, ale jeden človek je primálo k tomu, aby sa nezdravý duch celej krajiny napravil. Koloman Széll pekných sľubov nám nasľuboval: tak, že všade pod jeho vodcovstvom bude panovať spravodlivosť, krivda prestane, blahobyť sa rozmnoží, že ubohý človek nebude utiskovaný, a pravda všade sa prebije; to sa všade ešte ani nestalo, ani nestáva, ešte všade poznať a cítiť zastarenú pokazenosť, snáď len v budúcnosti sa to dá očakávať. Ďalej my od vlády i to očakávame, aby už raz nahliadla, že základ našej krajiny nespočíva ani na kupectve ani na priemysle jedine, lež hlavne na roľníctve; z tej príčiny žiadame od vlády, aby veľkým kupcom, fabrikantom, a vôbec veľkému priemyslu prestala dávať výhody na ujmu roľníctva a malých remeselníkov, lež oproti, aby práve týchto v záujme všeobecného dobra všemožne podporovala, požadujeme, aby i administrácia správa i v tej najmenej obci sa premenila a iným rukám spoľahlivejším sverená bola; aby krivda, klam, podvod, prechmaty a všelijaké bašovstvá na vždy

zmizly. Každý úradník, počnúc od ministra dolu až do posledného pisárika nech sa považuje len za služebníka, ktorý je pre ľud, a nie ľud preňho; veď nás všetkých len mozole ľudu udržujú, a preto je i našou svätou povinnosťou záujmom ľudu slúžiť; komu by sa to nelúbilo, ten sa nechberie z úradu v pekly. Záujmy ľudu majú byť vládou chránené i oproti všelijakým savcom, čo životné šľavy ľudu rozličnými podvodami už od dávna vycievajú. Ejhľa v krátkosti toto sú tie premeny, ktoré očakávame, to je tá najnovšia doba, po ktorej z útroch túžime. Lež budme aj uznajni. Ovšem že Széll nemal ešte ani času na to, aby sa pustil do takýchto premien, lebo posavád celú jeho starosť zaujalo vyrovnanie sa s Rakúskom. Teraz sa mu to už horkoťažko podarilo, že sa akosi pokonal, a na pár rokov pokoj s Rakúskom zabezpečil, ktorý v krátkom čase i zákonom poistený bude a tu bude mať dosť času previesť tie premeny, ktoré my za nevyhnutelne potrebné považujeme. Nezádlho snem sa rozíde na vakácie, krajinskí vyslanci rozprchnú sa domov na prázdniny, a tu sa naskytne tá najpriaznivejšia príležitosť Széllovi napraviť staré hriechy, obnoviť tvár Uhorska, a vyčistiť starý kvas.

Predovšetkým krajinský snem nech sa rozpustí a v oktobri nech sa vypíšu nové volby, lebo terajší snem není na nič súci; najväčšou jeho zásluhou je to, že práve v tomto sneme prepadol Tiszov duch, ktorý toľké roky zkazonosne u nás šarapatil; a to je tiež nie zásluhou väčšiny na sneme, lež oduševnená menšina, oprotivná strana, zvláštne ľudová strana a vyhrýzla Bánffyho práve vtedy, keď opierajúc sa na ohromnú väčšinu, na túto lenivú hmotu bez ducha, nazdával sa, že všetko môže previesť i proti zákonu a práve to bolo mu zlomkrkom. V terajšom sneme je mnoho takých živlov, ktoré opravdu tam nepatria, skôr sú prekážkou jeho účinnosti, tento kvas treba vyčistiť, a duch snemu obnoviť, i tak ohromná jeho väčšina nespravodlivo, násilnícky, proti vóli ľudu bola vyvolená, sama táto pigramassa (lenivá hmota) sa akosi tam dobre necíti, ba i celá snemovna je ospalá, a do práce nemá chuti; všetky stránky inšie nerobia, ako obdivujú Szélla. Széll akosi všetkých očaroval, ako obrovský had očarúva očima svojima holuba,

tak že mu tento mimovoľne sám do pažeráka beží. Hľa tak sa chovajú teraz všetky stránky oproti ministerpredsedovi, preto zapotreby je, aby sa duch snemovne obnovil, aby sa tam čerstvé, nové svieže sily dostaly; ba i sama ľudová strana prvej bola rezkejšia, nežli je teraz. Keď sa potom nový svieži snem side, terajších ministrov treba poslať do pensie, a nových ľudí povolať na ministerské kresla, ktorí ešte neboli nasiaknutí starým Tisovským kvasom; pod novým ministerstvom terajších hlavných županov až do posledného treba odstrániť, a novým hlavným županom návod a nauku nového ducha dať, potom má sa previesť reštaurácia po stolicach, nech sa dostanú do úradov noví ľudia, za slúžnvcov a ostatných úradníkov po stolicach, mestách, obciach až do posledného hájnika, lebo terajší všetci sú napáchnuti starými kvasnicami; túto nákazu starého ducha len tak možno vykoreniť; tu je nevyhnutne potrebný liek od koreňa; to by bola tá najnovšia doba, po ktorej všetci zo srdca túžime; len tak možno Uhorsko akoby znovu zrodíť, tak by sa obnovila tvár našej krajiny, len v tom páde by sme mohli reknúť: Bratia! hodujme nie v starom kvase, v kvase zlosti a nešlachetnosti, ale v kvase čistoty a pravdy!

B.

POLITICKÉ CHÝRY.

Ľudové shromaždenie v Šorokšáre 25. júna. Šorokšár leží pri samom hlavnom meste. Predsedal gr. Aladár Zichy, ktorý utešeno dokazoval, že Uhorsko musí byť kresťanské a nie liberálne. Fiskál Semadam rečnil o snahách ľudovej strany, ktorú ľud zvlášte pri voľbách musí telom-dušou podporovať. Fraňo Robiček, veľkomarošský farár rečnil o školách, ktoré náboženské musia byť. Bez viery nenie dobrej výchovy. Škola je dcéra cirkve. Štefan Auer rečnil o katolíckej tlači. Kto do kostola chodí, preto ale židovské časopisy číta, to je také, ako keď kto do koča zapriahne anglického koňa so somárom. V svedomí je zaviazaný kresťan, kresťanské časopisy podporovať. Zradcom viery, ľudu a vlasti je ten, kto číta liberálne noviny. Treba čítať, držať, rozširovať katolícku tlač. Auerova reč veľmi pekne vypadla. Shromaždenie zatvoril predseda gr. A. Zichy týmito slovami: Nech žije kresťanské Uhorsko! — Prítomné bolo vyše 3000 ľudí.

„Ľudové“ shromaždenie v Martine. V Turčianskom Sv. Martine dňa 2. júla bude sa vydržiavať ľudové shromaždenie. — Poznámka redakcie. K veci tejto by sme mali prehovoríť nasledujúce. Páni svolávatelia veľkú chybu urobili, že nepritiahli k shromaždeniu i katolícké duchovenstvo. Naším zdaním toto sa obchádzal nedá a je takým vplyvným činiteľom vo verejnosti, s ktorým treba každému vážnemu činiteľovi veľmi rátať. A po druhé, úprimne rečeno, čudujeme sa tiež, že ani medzi rečníkmi ani medzi svolavateľmi nečítame redaktorov „Ľudových Novín“, ktoré predsa tam v T. Sv. Martine vychádzajú, sú činiteľmi vo verejnosti a tvoria dákesi spojivo medzi pohybmi ľudovými. Boli by sme si preto želali, aby práve „Ľudové Noviny“ stály tiež v popredí už i z toho ohľadu, aby bola z našej strane dôvera oproti shromaždeniu väčšia. Druhé je písať a druhé pracovať. „Ľudové Noviny“ nemaly sa utiahnuť. To je tiež chyba, tým väčšia, lebo v šlapajoch ľudovej strany vedú sa tieto shromaždenia a tu by bolo treba i „Ľud. Novinám“ tam byť.

Veľký piatok krajiným sviatkom. Nemecký snem krajiný 20. júna prijal zákonný návrh vlády, dľa ktorého od večerka veľký piatok bude svätený na základe zákonov. Tedy i z ohľadu práce bude on celkom takým, ako ostatné sviatky. A u nás kedy sa bude snívať ocom vlasti o takom návrhu. Keď vo všetkom nasledujeme cudzozemsko, i v takýchto dobrých, mravne a nábožne dobrých veciach idme za nimi.

Delegacie, ktoré spoločný rozpočet Uhorska a Rakúska pojednávajú, svolané majú byť na október. Rakúska vláda tedy koncom septembra svoláť musí krajiný snem, aby aj rakúska delegácia sa mohla zvoliť a sostiaviť.

O 3130 voličov je viac len v dvoch mestách, v Kluži a Debrecine následkom svedomitejšieho popisu.

Vo Francúzsku je zas nová vláda, ktorej hlavou a či ministerpredsedom je Waldeck-Rousseau, ktorý vyslovil, že súdnym výrokom platnosť a úctu zabezpečí, spolu ale aj obecnosť uspokojí. Čo a jako smýšľa z ohľadu na budúcnosť Waldeck, to on nepovedal, to sa tedy ani nevie. Istý politik v reči ministerpredsedu nachádza zvelebovanie Dreyfussa, ktorý — jako časopisy tvrdia — 2. júla príde do Francúzska.

V Belgicku nový volebný zákon chcú previesť kresťanskí vyslanci. Bezbožní socialdemokrati sa vyhrádzajú, že sa to nestane bez prelievania krve. Ministerpredseda povedal, že aj v páde povstania bude v celej krajine vedieť poriadok spraviť. Ešte i občianske zástupy dostaly ostré nábitky.

Krajiný snem.

Snemovňa vyslancov.

21. júna. Žid Roseberg odporúčal zákonný návrh o vyrovnaní s Rakúskom. Proti zákonnému návrhu rečnili: Kossuth a Komjáthy, tento posledný rečnil vyše dvoch hodín.

22. júna. Széll jadrnou rečou vystúpil proti neodvisliakom, z ktorých Komjáthy Bánffyho vládu zastával. Protestoval proti tomu, že by on potajemnými nariadeniami a smluvami vládil. Veľmi málo vyslancov bolo zvedavé na obranu Komjáthyho, ktorý až priveľmi cítil vážnosť reči Szélla. Sám neodvisliak Szinay častejšie vystúpil proti Komjáthymu. Na konci zasadnutia rečnil E. Barta, ktorý čo neodvisliak proti Széllovi sa obrátil.

23. júna. Snemový odbor sdělil vyslancom, že zničil sa mandát Simov, ktorý ani povolaný nebol riadne. Lavičiaci boli hrozne rozhorčení. Ugron žiadal, aby sa prečítali všetky akty, ktoré sa vzťahujú na záležitosť Šimovu. Netreba posielat kopovov do odborov. Tieto slová hrozne nahnevaly mamelukov. Sám Horánszky povedal, že odbor sa nedržal snemových stanov. Na návrh tak Horánszkeho, ako aj ministra pravosudia táto záležitosť Šimova nazpät bola poslaná k odboru. Potom nasledovala dohoda o pojednávaní. Gr. A. Apponyi utešeno rečnil. Széll vraj s veľkým výsledkom sa navrátil z Viedne. Praje krajine, aby aj inokedy mala toľkých chosť v viedeňských pojednávaní, jako teraz, zvlášte v hospodárskom ohľade. Medzi prvými mu blahozelal ministerpredseda Széll. Po reči Edmunda Barthu sa ohlásil Polónyi, ktorý rečnil, a všetci prítomní pozorne držali ústa a uši.

24. júna. Sax Bruckner v krátkej reči prijal zákonný návrh. Neodvisliak Mezössy ostro napádal ministra financií Lukáča, ktorý ešte pod Bánffym bol ministrom. Ludák Major zastával zákonný návrh proti lavičiakom. Podrobne vysvetlil príčiny úpadku tak malého obchodu, ako i priemyslu. Žiada, aby sa vláda usilovala našim látkam aj do cudzozemska cestu otvoriť. Polonezy, gr. Benyovszky a Madarász rečnili proti zákonnému návrhu vlády a zastávali návrh Kosutha. Reč Madarásza bola koncom všeobecnej dohady. Na námietky neodvisliakov odpovedal Széll. Žiadnu zmenu lavičiakmi navrhovanú neprijal. Polónyi prosil, aby v pondelok mohol držat svoju záverečnú reč. Jeho žiadosti sa vyhovel.

26. júna. Zákonný návrh vlády bol prijatý. Pri podrobnom pojednávaní len malichejšie poznámky sa staly. Za krátky čas aj podrobné pojednávanie koniec vzalo.

27. júna pojednávalo sa sedem zákonných návrhov k vyrovnaniu patriacich. Odporúčal ich Ambro Neményi. Proti vláde zas sa ohlásil A. Komjáthy, ktorý aj záujmy malých gazdov podotkol. Zaoberal sa s daňou, ktorej je podrobené pivo, cukor atď. Ponevác je priateľom samostatného colného územia, neprijíma zákonné návrhy vlády. Minister financií Lukáč zastával zákonný návrh. Povedal, že keby sme aj samostatné colné územie mali, ani vtedy by nenastala veľká zmena v odanenosti potravných článkov. Spolky vďačne bude podporovat. Ponevác sú tieto zákonné návrhy prajné proti položeniu minulosti, prosí vyslancov, aby ich prijali.

Alžbeta Báthory,

vdova grófa Františka Nádasdy.

(Prednáška dp. dekana Bart. Reviczského v novomestskom kat. kruhu.)

(Pokračovanie.)

Manžel jej, ako hore bolo spomenuto, celé leto sa zdržoval v tábore, bol on vojakom s telom i s dušou, a keď v zime domov prišiel do Čachtíc, a nemajúc pred sebou nepriateľa, dišputoval sa o všelijakých teologických otázkach, a horlivý súc protestant, odoberal katolikom kostoly tam, kde on bol patrónom kostolov a fár, a odovzdával ich evanjelickým kňazom a kazateľom, jako to aj s čachtickým kostolom a farou roku 1600. urobil.

Bol veľmi silný muž, barnavej tváre, preto aj „silný, čierny beg“ posmešne menovaný. Bol v stave dvoch Turkov do zubov vziať a s nimi tancovat a ich ako lobdu do povetria hádzat.

Nemožno si teda predstavit, že tento na krvavé remeslo navyknutý bojovník, ktorého celá myseľ sa len s bojami zaoberala, bol by sa namáhal ku zlému ná hlynú letoru — temperament — manželky svojej mierni a k dobrému viesť, áno viacej rozfukoval ešte plameň jej náruživosti.

Jak málo sa podobá tomuto obrazu tá reč, ktorú nad rakvou jeho držal šárvársky evanjelický kazateľ Štefan Magyary: „Čo sa týka jeho duševných čností — tak začína Magyary svoju reč — jeho milost pán gróf dobrý boj bojoval proti telu, svetlu, diablu a hriechu. Pobožným bol on poslucháčom slova Božieho a s radosťou pristupoval k stolu Pána. Slobodné hodiny nie svetským radovankám a rozkošiam venoval, ale horlivo čítal Pismo sväté. Proti poddaným bol ako láskavý otec, chudobným dával pokrm a nápoj, šatil ich, a pomáhal a podporoval učít sa chcejúcu mládež. Mierny bol v jedení a v pití, a obšerstvom neobťažoval srdce svoje. V sobotu a vo všetky pôstne dni len raz cez deň, aj to veľmi mierno jedol. Čím vznešenejšim bol pred svojim kráľom a vo väčšej vážnosti pred občanmi svojimi, tým pokornejšie sa choval, nemajúc žiadnej pýchy. Celkom bol augustanskému vierovyznaniu oddaný.“

Takto si ho ti dobrí kazatelia, akožto svojho ochrancu a patrona predstavovali, keď bol roku 1604. dňa 4. januára do familiarnej krypty v Šárváre pochovan .

V skutočnosti sa to ale ináč ukazuje o ňom, keď process v protokolle proti jeho manželke vedený prečítame; vtedy sa dozvieme, že mnoho svedčí proti jeho dobrým vlastnosťam v tej reči Magyaryho oslavovaným.

Tak svedčí jeden svedok proti vdove vychváleného nasledujúce: „Este keď nebohý pán

jej bol živ, na taký spôsob trápila a mordovala naša pani dievčence, ale predsa nie tak ostro, lebo ju preto pán pokarhal, — ačkoľvek sa on o to veľmi nestaral.“ — Ďalej: „Pán dal panej tú radu, keď jedno dievča následkom trápenia zlú nemoc a krče dostalo, aby jej medzi prsty na nohách papier vopchala a ten zapálila, však to dievča sa prebere, keď by aj polomŕtvé bolo.“

Z tohoto nasleduje, že Nádasdy, keď aj snád len zčiasťky mal vedomosť o ukrutnosťach svojej manželky, predsa proti týmto nebrojil.

Toto zločinenie sa teda aj za jeho života konalo, najvyššiu mieru však dosiahlo vtedy, keď jakási zlostná žena, menom Darvula do domu prišla, a pripojac sa k tým už v dome jestvujúcim harpiam, čo tie neboly v stave vymysleť ohľadom trápenia a mordovania, vymyslela ona opravdivou zručnosťou a zverskou ukrutnosťou.

Povešť o ukrutnosťach panej zámku čachtického sa rozširovala, ale pokuta ešte meškala.

Darmo plakali a nariekali príbudzni tých zamordovaných dievčeniec, darmo kázali čachtickí a šárvárski evanjelickí kazatelia proti týmto neludským ukrutnostiam, krv tých nevinných obetí sa preto bez prestania vylievala. — Jeden malý na rozume chybný sluha, a päť najhoršieho chýru starých zien boli dodavatelia tých Alžbetiných obetí. Dľa obyčaje vo vtedajších časoch niel n deéry zemianske, lež aj bohatších poddaných byly posielané do dvorov vznesených a vysokorodených pánov, aby si tam fajnové maníre, nežnejšie zvyky privlastnili; a táto okolnosť oblahčila Báthoryčke celú vec, preto však dala Alžbeta Báthory svoje obety aj z ďalších krajov, áno aj z Horvatska donášať, aby, keď tie dievčence zmiznú, to ich zmiznutie menej bolo známe, a aby sa dala ľahšie najst príčina zmiznutia; tak bolo vždy obetí dosť prichystaných k trápeniu a mordovaniu.

* * *

Gróf Georg Turzo, palatin krajiny Uhorskej sa roku 1610. v Prešporku na diete zdržoval, a mal úmysel do poriadku priviesť pozostalost grófa Františka Nádasdyho medzi nápadníkmi, menovite Annou Nádasdy, manželkou Mikuláša Zrinyiho, Katarinou Nádasdy, manželkou Georga Drugeth z Homonny a medzi Paulom Nádasdym, a po skončení tejto záležitosti sa domov do Bytče, do kruhu svojej rodiny navrátil.

Jedneho dňa mu bolo oznámené, že jeden knaz ho vo veľmi pilnej záležitosti o výsluch prosí. Na otázku, ako sa volá, odpovedal knaz ten: že sa on menuje Ján Ponik (dľa toho času všetko súc polatinčené, Ponikenus Ján Abrahamides, ponevác sa otec jeho Abraham volal,

rodák zo Žolnafalvy) a je evanjelickým kazateľom v Čachticiach. Keď ol pred Thurzu predpustený, žartovne sa ho spýtal, či sa tá pilná záležitosť asnáď na zle platiacu štólu a iné dôchodky vzťahuje, on odpovedal celkom smutno: „Áno, milosť Vaša, uhádli ste, lebo v mojej farnosti dlhý čas nebude ani krstu, ani sobášov, lebo pani zámku čachtického všetky dievčence vyknoží.“

Palatin sa zhrozil na túto zvešť, a nechcel hned veriť slovám Ponikovým, a aby sa povest táto nerozšírila pred časom, jestli by chýr ten pravý nebol, sám sa chcel o pravde presvedčiť.

Odcestoval 29. decembra r. 1610. z Prešporka s veľkým sprievodom, v ktorom boli aj obidvaja zaťovia Báthoryčky, ako Mikuláš Zriny a Georg Drugeth z Homonny, potom krajinský fiškál Heinrich Dunay z Duna-Vecsi, ďalej Emeric Megyery, správca panství Nádasdovských a bývalý inštruktor Pavla Nádasdyho, všetci títo páni boli údovia tabule veľmožcov (magnátov), majúc právo vysloviť kriminálny process proti údom magnátskych rodín, a nasledujúci deň, to jest 30. decembra večer dorazili do Nov. Mesta nad Váhom.

Thurzo sprevádzaný niekoľkými páňmi a sluhami, hned sa do Čachtic poberal, a náhodou sa stalo, že keď vstúpili do kaštiela, tu za kostolom našli Alžbetu Báthory priam, jako dala jedno dievča zabiť, a mnohé trápif Prichytiac ju na skutku, slová Jána Ponika dokázaly sa pravdivými byť.

O tejto udalosti píše palatin Georg Turzo manželke svojej Alžbete Czobor do Bytče nasledujúci list v maďarskej reči písaný:

„Moje pozdravenie a odporúčanie. Milé srdce moje! Ja som včera večer sem do Nového Mesta, chvála Bohu v dobrom zdraví prišiel. Nádasdyčku som dal chytiť, priam ju do zámku vedú.

Tie zlodejky ale, ktoré tie nevinné dievčence trápily a mordovaly, spolu aj s jedným chlapcom, ktorý im pri zločinách bol nápomocný, som tiež do zámku dal zaviesť, musia prisno byť strážené, a silno uväznené, dokiaľ domov nepridem a nad nimi súd držaný bude.

Tie ženské aj v mestečku môžu byť vo väzení, ten chlapec ale v zámku. Keď moji ľudia a sluhovia, ktorých som bol so sebou vzal do kaštiela čachtického dorazili, našli tam v dome jedno dievča mŕtvé, druhé ale následkom trápenia a mnoho rán umierajúce, okrem týchto sedela jedna žena celkom poranená a ubitá, ostatné ale k mordovaniu prichystané, byly po všelijakých kútoch pozatvárané, tieto si tá prekliata ženská k trápeniu prichystala.

Ja len na to čakám, aby táto prekliata

ženská čím skôr bola už do zámku odvedená, a tam už mala miesto prichystané, hneď sa z Nového Mesta pohnem, a myslím, že zajtra už domov dorazím. Nech ma Pán Boh vyslyší. Toto som ti v najväčšej chytrosti písal dňa 30. decembra roku 1610. v Novom Meste, tvoj teba milujúci pán a manžel. Gróf Georg Thurzo.“

Palatín dľa moci vysokého svojho úradu a hodnosti Alžbetu Báthory, pretože pri zločine bola prichytená, na mieste na doživotný žalár odsúdil, jej pomocníkov ale, ako Jána Ujváry ináč Ficzkó, vdovu Benedika Szócs, rodenú Dorottu Szentés, vdovu Štefana Nagy, rodenú Helenu Jós, manželku Jána Boda, rodom Katarinu Beniczky, rozkázal do Bytče priviesť, aby sa tam nad nimi súdny výrok vyniesol.

Najväčšia ale zločinka Darvula, ktorá ešte vo službe bola oslepla, už bola mrtvá, a tak ušla rukám zemskej spravodlivosti.

Tým mrtvým a umierajúcim tam v kaštieli bol hneď lekár z Nového Mesta privolaný, ktorý prvé visum repertum dal o nich, ktoré pripojené bolo k aktám processovým.

Alžbeta Báthory mala akýsi predcit o tom nebezpečenstve, ktoré jej hrozilo, lebo vždy bola prichystaná k úteku. Jej kočiare a vozy boli vždy na pohotovú, v ktorých držala zapakované svoje poklady a rodinné klenoty, a každú chvíľu boli k cestovaniu prichystané; jej úmysel bol ukryť sa u svojho vnuka Gabriela Báthory, kniežata sedmohradského; ale skrze toto rýchle napadnutie sa jej útek nepodaril.

Ale aj na nepodarenie svojho úteku bola prichystaná, berúc útočisko svoje vo všelijakých nadprirodzených veciach, poverách a bosorstvách. Našli u nej totižto všelijaké bosorské lieky, s ktorými ona svojim nepriateľom uškodiť mienila.

Najviac nenávidela Imricha Megyery, vychovávateľa svojho syna Pavla, lebo sa ho najviac bála preto, lebo ju raz pri mordovaní dievčeniec prichytil, a len na veľkú prosbu a ten slub, že to viac robiť nebude, nechal.

Keď bola Alžbeta Báthory chytená, našli na prsiach jej jednu v slovenskej reči pisanú bosorskú formulu, ktorá takto znela: „Alžbete Báthory sa nič zlého nesmie stať, a nič jej uškodiť. Pošli, oh pošli, ty mocný oblak deväťdesiat kocúrov!! Ja ti rozkážem, ty kráľu kocúrov, aby si im prikázal, aby sa shromaždili, keď by sa bárs na brehoch, vo vodách alebo za morom nachádzali, nech sa síde týchto deväťdesiat kocúrov a nech roztrhajú srdce kráľa Mateja a palatína, tak aj ryšavého Megyeryho a hlavného sudcu Czirákyho, aby Alžbete Báthory nemohli uškodiť. Najsvätejšia Trojice, ochraňuj ma!“

(Dokončenie nasleduje.)

Výkaz

peňažných pre bobroveckých pohorcov k farskému úradu bobroveckému doposlaných milodarov.

(Pokračovanie.)

Gašpar Tryzna učiteľ a školskí žiaci na Nižných Hámroch 4 zl. 09 kr. Spolok sv. Ruženca vo V. Chlievanoch 4 zl. Ján Dörer ev. farár vo V. Lome a jeho veriaci 3 zl. Vdp. Peter Schlegelt, kanonik v Rábe, 2 zl. Matej Eeman z Veselého (Orava) 2 zl. Dp. Jožko Hromada v Rabči 1 zl. Jozef Papuša z Budapešti 1 zl. Sbiierka (druhá) „Posla“ 31 zl. 40 kr. Ferdinand Gyurný z Budapešti 50 kr. Vydavateľstvo „Ludových Novín“ v Turč. Sv. Martine 14 zl. 83 kr. Z kat. kruhu v Ružomberku 60 kr. Pavel Lenhard Borosznok 10 zl. Sbiierka dp. Franca Höhr v Spišskom Podhradí 15 zl. 70 kr. N. N. Chlieb sv. Antona Aranyos Maróth 1 zl. Dp. P. Sztrissovszky, farár v Csontfalve, 5 zl. Dp. Justin Hodobay gr. kat. kňaz v Ujvárosi 4 zl. 50 kr. Julius Majthau v Garam-Szt.-Kereszt 1 zl. Vdova Ludevika Hámory v Temešváre 1 zl. Dp. Alojs Kubányi, dekan a farár v Tajove 1 zl. Nová sbiierka maďarských novín ľudovej strany „Alkotmány“ 5 zl. 50 kr. Sbiierka dp. Eleka Fratrick, farára vo Višňovej medzi jeho veriacimi, ku ktorej prispel i Pavel Loncez z Tura 25 kr., 5 zl. 20 kr. Sbiierka dp. Morica Döme, farára v Nádszegu, 46 zl. 42 kr. K tejto láske prispeli: Eudevít Győry 50 kr., Štefan Győry 40 kr., Michal Nagy 10 kr., Ignác Kovács 20 kr., Peterova Nagy 05 kr., Peter Sárkány 05 kr., Michal Puskás 20 kr., Štefan Pálffy 10 kr., Ján Hrabocký 10 kr., Ignác Halász 20 kr., Anton Gáspár 05 kr., Anton Molnár 10 kr., Vavrinc Lukács 20 kr., Michal Bugár 30 kr., Helena Nagy 10 kr., Anton Juhász 30 kr., Ignác Sándor st. 50 kr., Vendelin Sándor 20 kr., Jozef Sándor 10 kr., Franc Szokolovics 10 kr., Štefan Czajlik 30 kr., Auffustin Gáspár 50 kr., Eudevít Erdélyi 50 kr., Joachim Juhos 10 kr., Štefan Kálózi 10 kr., Imrich Bugár 20 kr., Peter Krasztenics 30 kr., Peter Lukács 50 kr., Ignác Hencze 10 kr., Alexander Hencze 10 kr., Alexander Juhos 20 kr., Karol a Alojsius Rajcsányi po 10 kr., Franc Pálfi 25 kr., Alexander Farkas 15 kr., Štefan Katona 20 kr., Karol Szócs 20 kr., Franc Bakos 10 kr., Vincent Szabó 30 kr., Ján Récska 20 kr., Vítus Bartalus 05 kr., Vincent Győry 10 kr., Štefan Horváth 10 kr., Pavel Szépe 10 kr., Karol Kovács 15 kr., Ján Gutai 40 kr., Michal Molnár st. 15 kr., Michal Molnár ml. 10 kr., Martin Gáspár 20 kr., Fabian Lukács 20 kr., Ondrej Lukács 20 kr., Michal Juhos 15 kr., Imrichova Juhos 20 kr., Štefan Bugár 10 kr., Franc Gombos 30 kr., Vincent Balog 05 kr., Imrich Varga 10 kr., Moric Jarabek 50 kr., Martin Tóth 10 kr., Vavrinc Tóth 40 kr., Štefan Bartalos 15 kr., Michal Bakó 20 kr., Ján Kutruetz 20 kr., Štefan Varga 10 kr., Michal Kozák 20 kr., Jozef Sárkány 20 kr., Gabr. Juhos 50 kr.

(Pokračovanie nasleduje.)

BESEDNICA

Královna mája.

Keď o tebe dumám dúm dôstojných krása,
hrud v nadechnutí pláva, srdce ohňom bije;
keď myseľ mi v kvietí raja tvojho hrá sa,
duch blahom sa vznáša, slasti čašu pije.

Ty si hviezda ľúba, milým kúzlom žiaríš,
ruža vabu plná, duši zvädlej kvitneš;
ty malátnosť, biedu milostive zmaríš,
citu zronenému pružnej sily skytneš.

Tys' bofasti balsam, skormúteným techa,
útočiste hriešnych, mdlých sirôtok prístreš.
K tebe hajno núdzných s dôvernosťou spiecha,
ty na nešťastníkov plášť pomoci vystreš.

Tys' úlava väzňov, čo v šatlavách stonú,
zúfalosti úfnosť, zora bludným ranná;
vzdychy útrov tanú k tvojej slávy trónu,
opustených Matka, luzných paniien Panna!

Ty prebúdzáš vlašných, čo netečno driemu,
k spasiteľnej sejbe, k milosrdia skutkom;
ty prípory staviaš draku pekelnému,
s istým štítom slúžiš v pokušení prudkom.

Tvoja nežná láska s Bohom smieri, spája
ovečky okršku, verný rod, úprimný.
K tebe letia skvosty, kytky, vence mája,
tebe zvučia chvály, velebenia hymny.

Ó buď vždy rozkoš, nádej naša, radosť,
čo rany vylieči, krivdu, tlak vyrovná!
Vyslyš vrúnených dietok snažnú prosbu, žiadosť,
mecná nebies pani, spanilá královna!

Dlhomír Poľský.

Sopka.

Dotiaľ s vami ľudia moji
Dobre, dokiaľ si ja spím,
Dotiaľ žijete v pokoji
A trápíte sa len s tým:
Aby ste si všetko mohli
K živobytiu založiť,
Alebo v milom pohodlí
Radosť svoju nachodíť. —
Spanie moje býva dlhé,
Ale keď sa zobudím:
Svitnú vám dni zkažypné,
Všetko pri mne dohubím.

Zvestuje vám pustošenie
Moje tiež aj jeho „jaj“
Deshé podzemné dunenie,
Ktoré splaší celý kraj.
Kráter môj keď sa otvorí,
Soptím plameň, popol, dym
S lávou, čo aj vtedy horí,
Plač, biedu a smrť plodím.
Hrnot, praskot, tiež aj obzor
Zapálený odo mňa:
Trpne a hyne každý stvor
Od lávy a od ohňa.
Tam Herculanium, Pompeji,
Stabie aj iné tiež
Mestá odo mňa pomrely,
Na zemi ich nenajdeš. — —
Lenže mne musíte uznať,
Ja už musím taká byť:
Slobodno Božie skúmať
Ne... ani ich tupiť.
Súdy, ... ebadáte
Ale vy to ... dialnosti,
Tuším ani z ... áte
Že sa v hneve podob...
Celkom mojej tvárnosti.
Len povážte, čo sa deje,
Keď do hnevu pridete:
Koľko razy krv sa leje,
Všetko všade bijete.
Váš hnev plodí vraždy, škodu,
A ešte keď tú hroznú
Povzbudíte v hnevnu dobu
Záhubyplnú vojnu!
Čo vy vtedy biedy máte,
Bedákania a plaču!
A to si sami stvárate
Najviac pre vašeň vašu. —
Vy sa máte teda mierniť,
Hnev svoj držať na uzde:
Lež mňa nemožno už zmeniť,
Iné zo mňa nebude.

K.

Kde je láska, tam je Boh.

Dľa Tolstoja slobodno soslovenčil Rudolf Janda.

Na prízemí v takej sieni, ktorá len jeden oblok
mala, býval obuvník Martin Awdejevitsch.
Ten oblok bol na ulicu.
Cez ten oblok videl človek ľudí, ktorí po ulici idú.
A bárs len nohy ľudí mohol vidieť človek z toho
nízkeho obloka, pán obuvník Martin dľa číziem vedel
rozoznať ľudí.
On tu už od dávnejšieho času býval a dobre po-
znal ľudí.
Málo číziem bolo v tej obci, ktoré by sa neboly
dostaly raz dva razy do dielne Martina.

Neraz pozrel hore cez oblok pri svojej robote.

Vela roboty mal, ponevác ľudia radi mali jeho trvácu robotu, dobrú látku dal, cena ľavná bola, a držal slovo.

Jestli nemohol žiadaný termín zadržať, to vopred oznámil.

On bol vždy dobrým a poriadnym človekom.

Keď starším sa stával, vždy viac a viac pamätal na svoju dušu. Usiloval sa vždy bližšie dostať sa k Bohu.

Jeho manželka vtedy zomrela, keď ešte u svojho majstra pracoval. Zostal mu po nej jeden 3-ročný chlapec; staršie deti mu už prv zomrely.

Martin zamýšľal svojho 3-ročného chlapčeka na dedinu k sestre dať, lenže si myslel: Môjmu chlapcovi by ťažko mohlo padnúť u cudzej rodiny vyrásť, radšej ho nechám u seba.

A tak opustil svojho majstra a sám arendoval miestnosť.

Lenže nebol šťastlivý so svojimi detmi.

Keď chlapec už taký veľký bol, že dobre začal pomáhať otcovi, ktorý v ňom radosť mal, zimnica ho začala lomíť, ba i do hrobu ho uložila.

Martin pochoval syna a začal zúfať. Taký žiaľ ho tlačil, že vždy prosil Boha, aby mu doprial smrti. Na oči vyhadzoval Bohu, že k sebe povolal toho mladíka, a nie jeho. Ani do kostola už nechodil.

Jednúc rozprával sa s ním jeden človek, ktorý už osem rokov putoval a práve z kláštora Troitzkij prišiel. V reči spomenul Martin svoju úzkosť. — Už si nežiadam žiť, prosím Boha, aby ma vzal, ja som zbytočný človek.

Starec-pútnik mu odvetil:

Nedobrá je tvoja reč. Nesluší sa jednanie Boha posudzovať. Čo Boh robí, to je vždy lepšie, nežli to, čo si my žiadame. A keď zúfaš, to je len preto, že rozkošne bys chcel žiť. Pre Boha musíme žiť. On nám dal život, tedy jemu musíme obetovať život. Keď pre Boha budeš žiť, nič ťa nebude trápiť, všetko budeš ľahko znášať.

Po krátkom mlčaní pýtal sa ho Martin:

Ale ako môžeme žiť pre Boha?

Kristus nám ukázal. Kúp si sväté Písmo, a tam sa dočítaš, ako sa má Bohu žiť.

Hneď na druhý deň si kúpil Martin nový zákon s veľkými písmenami a začal ho čítať.

Len vo sviatok chcel čítať; lenže tá svätá kniha ho tak uspokojila, že každý večer čítal z nej. Neraz sa ani odtrhnúť nemohol od tej knihy. Čím viac čítal, tým lepšie rozumel, čo žiada od neho Boh, a jako má človek Bohu žiť; o veľa ľahšie bolo jeho srdce.

Predtým, keď si ľahol, len na syna myslel, teraz ale: Sláva ti, Bože, staň sa vôľa tvoja.

Jeho život bol celkom inakší.

Vo sviatok predtým pozrel na dno krčaha, čaj pil, ba i páleného si upil. S istým známym chodil do krčmy, a bárs sa neopil, predsa sa podnapil a zbytočné reči vrazil, ohováral a posudzoval bližných.

Teraz celkom premenený bol. Tichý a spokojný život viedol. Zavčas sa chytil do práce a usilovne pracoval celý deň.

Potom ale sňal lampu s klinca, položil ju na stol a čítal o dušu. Čím viac čítal, tým bol osvietenejším.

Jednúc už bolo neskoro, keď ešte vždy čítal. Prišiel na to miesto sv. Pisma, kde to stojí, že kto nás udre po jednom líci, aby sme mu druhé obrátili; a kto nám kepeň vezme, aby sme mu i kabát dali. Kto prosí, aby sme mu dali, a kto nám dačo vezme, aby sme to nazpät nežiadali. A čo chceme, aby nám ľudia činili, aby sme aj my to isté činili im. Nič nestojí volať: Pane, Pane! a nečiniť vôľu Božiu. Kto ku Kristovi ide a slyší i plní jeho reč, je podobný človekovi, ktorý hlboko vykopal zem pre základ domu a na skale ho založil. Keď ale prival vody prišiel, nemohol škodiť domu. Kto ale poslúcha a neplní reč Kristovu, je podobný človekovi, ktorý vystavil dom na zemi bez základu, prival vody ale pohubil dom.

Keď tie riadky prečítal, rozmýšľal, či on tak činil. Odhodlal sa vôľu Božiu plniť. Však je to len krásna vec.

S týmito myšlienkami chcel si ľahnúť, bárs mu veľmi ťažko padlo ďalej nečítať. Znovu začal čítať. Čítal o sluhovi stotníka, o najmskom mládencovi, čítal o všeličom, až po to miesto prišiel, kde je opísané, že v dome Šimona hriešnica Kristovi pomazala a slzami kúpala nohy, a Kristus povedal Šimonovi, že do jeho domu prišiel, a nedal vody jeho nohám, táto hriešnica ale slzami umývala a vlasami utierala jeho nohy; nedal mu bozk, táto ale jeho nohy obsypala bozkami; nedal mu oleja na hlavu, táto ale jeho nohy namastila.

Rozmýšľal Martin näd týmito vetami.

No aj ja som taký, jako ten Šimon, nestojím o bližného. Dlho rozjímal, konečne zadriemal. Naraz počuje hlas: Martin!

Kto je?

Hore pozrel, ale nikoho nevidel. Zas len začal driemaf. Zas len kričí ktosi: Martin, Martin!

Prebúdil sa, pretrel si oči, ale nikoho nevidel. Nevedel, či sa to naozaj stalo, alebo len vo sne.

Zhasil lampu, ľahol si a zaspal.

Ráno oheň spravil, uvaril si čaj, pomodlil sa a sadol k robote. Nevedel, či je to skutočnosť alebo len sen, čo sa večer stalo.

Ktosi šiel pred oblokom, ktorého čizmy mu neboly známe. Jeden sluha to bol, potom šiel tade človek, ktorý vodu nosil, zas starý vojak Štefanič, ktorého dľa starých čiziem poznal Martin, a ktorý z milosti jedneho kupca sa živoril, za čo musel pomáhať tomu sluhovi.

Ten starý vojak začal sňah odhadzovať, Martin sa mu díval zpočiatku, potom ale ďalej pracoval.

(Pokračovanie nasleduje.)

CHÝRNÍK.

† **Gróf kardinál Schönborn**, arcibiskup pražský, dostal zapálenie pľúc a zomrel 26. júna vo Falkenaue; ešte len 55 rokov mal. Celé pražské nadbiskupstvo oplakáva tohoto apoštolsky horlivého pastiera.

Birmovka. Spišský biskup Pavel Szmrecányi toho roku v Orave bude udeľovať veriacim sviatosť birmovania; a síce dňa 5. júla v Hruštíne, 6-ho v Zakamenom Kline, 7-ho v Erdödke, 8-ho v Lokci, 9-ho vo Veselom, 10-ho v Rabči, 11-ho v Zubrohlave a 12-ho v Námestove.

Oheň. V spišskom Kubachu dňa 15. asi 30 domov a mnoho stodôl zhorelo.

Missie. Silvester a Zák, jezuitskí otcovia, počiatkom júna v šarišskom Lubotíne sv. missie držali.

Besný pes. V spišskom Hrušove dňa 19. júna jeden besný pes troch ľudí pokúsil.

Hromobitie. Dňa 18. júna v spišskom Krighu hrom jedno dvadsaťročné dievča zabil.

Spišské mesto Levoča malo minulého roku 539.782 zl. 85 kr. príjmu, 539.000 zl. 23 kr. výdavku, a tak 682 zl. 62 kr. zvyšku. Celý čistý majetok toho mesta obnášal na konci minulého roka 1.783.120 zl. 85 kr.

104-ročná žena Zuzanna Slečan zomrela v Rešici. Keby ešte rok bola žila, bola by mohla povedať, že tri stoločia videla. No netúžime za dlhým životom, lebo to nenie hlavná vec, aby sme dlho, lež len to, aby sme dobre žili.

Opátom sa stal Fraňo Zvada, farár v Jablonke. Blahoželáme.

Čestní kanonici. Ján Kamera, farár v Kišudiči, Ján Lovaser, farár v Kochanovcach a Adam Biringer, farár v Kolosse čo horliví kňazi, výborní vlastenci, vynikajúci ľudomili, apoštolským duchom vynikajúci pastieri ľudu vyznačení a povýšení sú na stupeň čestnej konomie. Nech ich Pán Boh živí.

Smútok ministra. Ministrovi obchodu Alexandrovi Hegedüsovi 23. júna v Kluzi zomrela matka. Pohrab bol v nedeľu a či 25. júna.

V Piešťanoch bolo toho roku do 20. júna 2000 hosfov.

Z vyslanca podžupan. V huňadskej stolici, ktorej podžupan sa stal hlavným županom udvarhelskej stolice, pod predsedom grófom Mikulášom Bethlenom kandidovaný je za podžupana krajinský vyslanec Ladislav Mara.

Hrom zabil vo Veršeci jedného gazdu, jakéhosi Jozefa Édera 23. júna.

Pozor na deti. Vo Veselom malý chlapec šiel ku koňom zapriahnutým, len ho jeden z nich tak kopol, že niet mu pomoci.

Boh nebije palicou. K. B. bol v Segedíne zámezným občanom, jeho imanie obnášalo asi 30 40 tisíc zlatých. Bez starosti si žil. Lenže veľmi miloval svojho syna. Pred smrťou odovzdal majetok synovi s tou podmienkou, že ho vydrží do smrti. Syn všetko slúbil. Najprv na prah ho dali, potom do dvora, zas do maštale, ba jako psa ho priviazali. V biede, smrade, smetiach, sňahu, mraze sa trápil ten starý chudák. Dobrí susedia sa smilovali nad ním a oznámili vrchnosti, ktorá vyslobodila starca, ktorý viac bitky dostal od syna a nevesty, nežli chleba. Cudzí ľudia sa smilovali nad ním. O dva mesiace zomrel. Familia syna celkom upadla. Pán Boh ho hrnzne potrestal. Celkom zdravý bol, naráz ho začalo dusiť, rozprávať nemohol; päť dní sa trápil, až konečne biedne zahynul.

Prešporský veľchrám obnovuje sa. V Prešporuku veľkú radosť spôsobil chýr, že krajinský výbor pre udržanie umeleckých pamiatok uzavrel obnoviť prastarý prešporský chrám, v ktorom niekedy uhorských kráľov korunovali. Reštaurovanie dómu počnú počiatkom jansene s nákladom 200.000 zlatých. Doterý hotoví budú s opravou Klarissinej veže, ktorá čo päťubelná tvorba starého gotického staviteľského umenia patrí medzi tie najväčšie zriedkavosti. Jako známo, v gotickom slohu stavanú a ešte z časov Árpádovcov pochodiacu vežu františkánskeho chrámu prešporského nedávno opravili a tak Prešporok onedlho bude mať tri obnovené historické pamiatky.

K čomu sú dobrí komári. Komári sú o veľa neprijemnejší, nežli muchy. Že by komár ošoh prinášal, o tom nevieme. No jeden sedliak pri Tisze bydljaci i toto vynašiel. Nedávno písal tento sedliak list ministrovi orby Ignácovi Darányimu, v ktorom sa ponosuje, že je v nich veľa komárov, ktoré veľmi hatia robotníkov v práci, lebo sa ustavične musia oháňať. Tedy prosí pána ministra, aby úrobil dačo proti týmto komárom. Ponevác ale ľazko je vynajst prostriedok proti komárom, radí stúženie ceny tabáku, lebo dym tabáku je jedom pre komárov. Tamejší sedliaci vraj nie chuti k vôli, lež len komárom na odpor fajčia. Čo figel, to groš.

Engelovcov oslobodil vacovský slúžny Ivánka, že by boli falšovali víno; odsúdil ich ale na 400 zlatých preto, že do obehu doniesli falošné víno.

Jedenásť kardinálov vymenoval Jeho Sviatosť 19. júna a síce nasledovných: gőrzskeho arcibiskupa Missiu, toulonskeho, torinojskeho, ferrarajskeho, kalabriajskeho arcibiskupov, carihradského a antiochiajskeho patriarchov, Ciku, Trombettu a španielskeho kňaza Llevanevasa.

Obrovská živelná pohroma v Amerike. Hrozné chýry dochádzajú z Ameriky zo štátu Wisconsin patriaceho do spolku severoamerických Spojených štátov. Dňa 12. t. m. v pondelok popoludní okolo 6. hod. ponad západnú časť štátu Wisconsin prešiel hrozný orkán tornado zvaný a spustošil mestá New-Richmond, Hudson, Jola a Lacrosse. Najstrašnejšie pustošil víchor v New-Richmonde, kde mu 200 ľudí je raneno. Ranených a mrtvých len s veľkou a namáhavou prácou boli v stave povýšabovať zpod srúcanin víchrom sborených domov. V nemocniciach opatrovaní chorí následkom katastrofy skoro všetci pomreli. V jednom hostinci zabil rumy tridsať a v druhom 50 ľudí a sedemdesiatich ranily. O niekoľko minút po hroznej katastrofe pretrhly sa oblaky a spustil sa taký lejak, že úroda celého štátu vyšla na nivoč. Rieky a potoky vystúpily z koryta a zaplavily obrovské priestory, mosty a železnice voda pobrala, tak že teraz celá železničná premávka musela byť zastavená.

Dobry vtak. Knihovník šopronskej sporitelne Karol Ungváry ukradol 36 tisíc zlatých, potom ale päty otrčil. Hja, kde nenie nábožnosti, svedomitosti, bohobojnosti a kresťanskej statočnosti, tam sa potom takéto kúsky páchajú. Bezbožníci, vykoreňte kresťanstvo a celý svet bude zlodejský.

Púť do Lourdu.

Pohnutie: 21. aug. 1899.

Smer cesty:

*Budapešť — Kaniža — Marburg — Pragerhof —
Villach — Francensfeste — Ala-Verona — Milano —
Genua — Marseille — Toulonse — Lourdes — a tou
istou cestou nazpät.*

Ceny: I. triedy 220 zl.) Uplné
II. triedy 170 zl.) zaopatrenie behom
III. triedy 100 zl.) 8 dní.
III triedy 88 zl. bez bytu a zaopatrenia.

Termín hlásenia sa:

Pri ľavnej cene: 15. júna 1899.

Pri riadnej cene: 15. júla 1899.

Obširnejšie vysvetlenie podá a programy posielá

Dr. Fraňo Robitsek,

farár vo Veľkom Maroši hontianska stolica.

Púť do Lurdu.

Paray le Monial, Einsiedeln a Wiltena.

Povedie: Gedeon Demeter, farár.

Pohnutie: 6. júla 1899.

Návrat: 24. júla. Cesta potrvá 18 dní.

Smer cesty:

*Budapešť — Viedeň — Linz — Salzburg — Mnichov,
Lindau — Zürich — Genf — Paray le monial — Lyon,
Toulouse — Lurd — Toulouse — Cete — Lyon — Genf,
Zürich — Einsiedeln — Insbruck — Wiltena —
Viedeň — Budapešť.*

Ceny: I. triedy 245 zl.) Uplné
II. triedy 185 zl.) zaopatrenie behom
III triedy 105 zl.) 9 dní.

**Hlásiť sa možno do 10. júna u výš
spomenutého farára, u ktorého po-
drobný program dostat
(Budapešť, II. Bombatér 10.)**

DOPISY.

DLHÉPOLE, 22. júna.

Vysokovážený Pán Redaktor!

S dovolením Vaším s radosťou upovedomujem všetkých dlhopoľských občanov, ktorí v cudzích krajoch každodenný chlieb vyrábajú, že dlážka lode chrámu nášho milého, na ktorú horlivý a vážený p. Jozef Rybárik 400 zl. obetoval, úplne shotovená je, značne prispieva k okrase svätého stánku a pozdvihuje zbožnosť ducha. Hlboká buď štedrému dobrodincovi vďaka a hojné Boha požehnanie! Taký dar položil na oltár Pána, s akým ho ziaden Dlhopolec nepredišiel, ziaden posavád neprevýšil. Krásny príklad dal s tým, že kto od Boha viacej dostal, nemá Boha fumigovať, nemá skupáriť, lež vo väčšej miere, s väčšou činnosťou za dobrotu, láskavosť a požehnanie Božie sa má poďakovať.

Na zvon k úcte, sláve a chvále Spasiteľa venovať sa majúci usilovní a počestní farníci dlhopoľski z Königshütty 65 zl. poslali a síce: Juraj Šutara 15 zl., Ján Červenčík 10 zl., Pavel Jandík, Jozef Veveričík, Jozef Dubík, Jozef Oravčík, Rudolf Fuňák, Ladislav Raždík, Adam Raždík, Emil Hroš-Urbanik po 5 zl. Ďalej Ján Pavlík venoval 10 zl., Juraj Veveričík 10 zl., Ján Gačka 2 zl., Juráj Lovász zo Svedernika 1 zl. Boh zaplať za milodary horlivých ctiteľov Ježiša Krista.

Keď doterajších dobrodincov zaopatril sa majúceho zvona, ktorých p. farár i s kazateľnicou vyhlásil, v „Kresťane“ poprezerám, s potešiteľnou radosťou vyznať musím, že sú to všetci pracovníci a obchodníci v Rusku, Poľsku a Nemecku sa zdržujúci, lež spolu sa i stydím, žiaľ a bôľ mi sviera srdce, že v peknom tom menoslove ziaden Dlhopolec v Čechách a zvlášť na Dolnej zemi vyrábajúci nepredchádza. Čo z toho uzavierať? To, že v Rusku, Poľsku a Nemecku previeva náboženský cit, kresťanský duch a horlivosť k dobrým, spasiteľným veciam, kdežto v Čechách a na Dolniakoch ľahostajnosť, necit, zkaža a spustlosť náboženského ducha tak hrubou kôrou obtiahla i srdcia našich Dlhopolecov, že vznešený cieľ zvona chrámu svojho rodiska zcela opovrhnu. Toto posledné platí aj o tých stále doma bydliačich Dlhopolecoch, ktorí sa s bohatstvami, čestnosťou, rozumnosťou vychvaľujú, v záležitostiach obeených hlavný zástoj hrať chcú a ku dôstojnému účelu domu Pána ani len s polkrajačiarom neprispievajú. Chudobná vdova posledný groš hodila do pokladnice chrámu jeruzalemského a lakomý Judáš sa sršil, keď videl, že Magdalena drahou masťou tre nohy Spasiteľa. Ježiš Kristus učil: „Blahoslavení chudobní v duchu, lebo jejich je kráľovstvo nebeské“, a „Ľahšie je veľbluda pretiahnuť cez ihelné ucho, jako boháčovi prísť do kráľovstva nebeského.“

Jestli hore vykázané obety nenie sú posledné, jestli tí, ktorým Pán Boh požehnal a požehnáva, otvoria

ruky a prispejú k velebnému plánu, budeme sa usilovať, aby nový zvon na Nový rok 1900. z veže dlhopofského kostola chválil, slávil a velebil Spasiteľa nášho Ježiša Krista.

Vlani malo Dlhépole 86, Záriečie-Keblov 10 voličov; toho roku sa popisalo v Dlhompoli 195, v Záriečí-Keblove 14 voličov.

Srdečný pozdrav posiela všetkým v cudzine sa nachodiacim dlhopofským spoluobčanom doproprajný
Starý drotár.

NOVÉ MESTO NAD VÁHOM, 26. júna.

Dôstojný Pán Doktor!

Veľkú slavnosť sme tu mali 22. júna, v ktorý deň slávil jeho osvietenosť pán prepoš a dekan farár milovaný náš gr. Adolf Pongrácz 40-ročné kňazské jubileum, z ktorej príležitosti svolal k sebe svojich súvekovcov, ktorí s ním boli v Ostrihome vysvätení pred 40. rokami. Takých je ešte 14 a z týchto sa osem dostavilo: pens. prof. Ján Bozner, pens. farár Julo Dezsöffy; Ladislav Horváth, farár zo Suchej; Ján Hübner, dekan-farár v Hidaskürte; Martin Kuralsky, farár v Čermende; Ignác Meiserman, dekanfarár v Bátorkezi; Štef. Mikšo, farár v Somore; Ján Sagler, farár v Barte; čo hostia prišli viacerí z rodiny a príbudzenstva; rytier Alex. Chvalibogovski, dekan-farár Bartolomej Reviczky, redaktor dr. Jozef Janda atď.

V predvečer tej slavnosti pochodným fahom hudbou sprevádzaným bol jeho osvietenosť poctený. Večer o 9. hodine z tejto príležitosti sa išlo na farskom dvore skoro 4000 čítateľov jeho osvietenosti. V mene veriacich pozdravil ho utešeno úprimnými slovami herský Haláči, v mene priemyselníkov ale vzdelaný majster Ján Mally. Dojato k slzám odpovedal jeho osvietenosť na tieto zo srdeca pochádzajúce pozdravy.

Naozaj, radosť bola vidieť tento utešený obraz.

Na druhý deň jeho osvietenosť slúžil spievané requiem za usnulých a v Panu odpočívajúcich súvekovcov; potom zas dekan-farár Hübner slavnú sv. omšu slúžil čo vďakočinenie za tú milosť, že ich Pán ešte na živote udržuje. O jednej hodine bola veľká hostina, na ktorej bezpočetní hostia boli prítomní.

My novomestskí veriaci si len to žiadame, aby Boh nám ho ešte aspoň 27 rokov udržal, lebo teraz akurát toľko je rokov, čo jeho osvietenosť k nám prišiel. Naozaj horlivšieho, láskavejšieho, štedrejšieho, o svojich veriacich viac stojaceho duchovného otca Nové Mesto ešte nikdy nemalo, ani ho nebude mať.

Váš čítateľ

N. K., remeselník.

Z BOROVIEC, 25. mája.

Dôstojný Pán Redaktor!

S radosťou chytám pero, abych Vám a cteným čitateľom „Krešťana“ dačo zaujímavého sdieľal. Dnes mala

totižto ju nás zábavu kresťanská mládež. Tunajší pán farár Jozef Straka odľahuje ľudí od krémy a nevinnými zábavami sa usiluje rozveseliť ich ducha. Čas bol veľmi príjemný. Slnko sa usmievalo, ako by aj ono chcelo účasť brať na tej zábave, ktorá trvala popoludni od tretej do deviatej hodiny. Herský ľudák, apoštolský kňaz a opravdivý otec svojho ľudu, Ferdinand Šandorf, farár lopašovský bol na pomoci nášmu duchovnému v sriadení tejto zábavy. Lopašovskí mladíci hrali. Bolo ich 18. Všetci sú členovia spolku triezlivosti. Ešte len pol roka hrajú a naozaj výborne rozumejú svojmu remeslu. Nech Pán Boh zehná týchto vtipných, nábožných a usilovných mladíkov.

Riaditeľom zábavy bol lopašovský pán farár, ktorý s chlapcami všelijaké figle a kunšty stváral tak, že sme sa všetci až tak za brucho chytali od smiechu. Prednášky utešeno vypadly,

Z okolia výteční hostia sa ustanovili. Menovite okrem zdejších pánov prišli na tú zábavu: krakovanský pán farár M. Markovič i s viacerými učiteľmi; krakovanský p. notár Albert Szillaba i s paňou; vrbovský p. organista K. Barton so štyrmi deťmi, lopašovský p. organista Veselý, ktorý nás židovskými figľami zabával, ba i z Budapešti sme mali hosťa dra Jozefa Jandu, bývalého vrbovského kaplána.

V Borovcach takej zábavy a spoločnosti snáď ešte nikdy nebolo. No pod terajším pánom farárom je nám veru dobre. Nedávno vyšiel z nemoci a už toto druhú takúto zábavu nám zariadil. Mravne náboženský život je pod ním veľmi zdvihnutý. Missiami začal a teraz on sám apoštolsky pokračuje v práci.

Keď vás, pán redaktor, o uverejnenie týchto riadkov prosím, zostávam Váš čítateľ
K. V.

V KOŠICIACH.

Ctený Pane!

Čítateľom Marianským na vedomie dávame, že v predchádzajúcom roku v týchto novinách odporúčaná knižočka „Hora Levočská“ sa už minula a už sa tlačí druhé opravené vydanie. Láskavý čítateľ dočíta sa v nej o zájma vých sedemstoročných dejinách tohoto milostivého miesta, o zázračných na prímluvu Matky Božskej sa stávajúch príbehoch a uzdraveniach. V nej najde opis Marianskej slávnosti, jaká sa tu vydržiava dňa 2. júla, opis Marianskej Hory a mesta Levoče, ako i jeho dejiny atď. Aby láskavý čítateľ, keď o tomto milostivom mieste číta, ho aj pred očima mať mohol, sú v tejto knižočke štyri obrazy, totiž: zázračná socha Matky Božskej, mesto Levoča a Marianska Hora, milostivý oltár a vreh Marianskej Hory s pútnickým kostolikom. Obrazy sú nie tie, čo boli v prvom vydaní.

Knižočka stojí len 15 kr., s poštou o 4 kr. viac a dostať ju v Košiciach u Jána Straku, Kukurica út, 46. Pútnici si ju i na Hore Levočskej budú môcť kúpiť.

Ján Straka, modleník a spevár.

ODKAZY REDAKCIE.

Upozorňujeme ctených čitateľov, že ktorí by do konca júna nevyrovnali svoju dlžobu za Kresťana, tým sa tento časopis prestane posielat od 1. júla.

S úctou

Vydavateľstvo.

Rukopisy nedávame nazpät' a listy bez podpisu mena neberieme do povahy.

Vrele prosíme ctených spolupracovateľov a dopisovateľov „KREŠŤAN“-a, aby ráčili dopisy v nedeľu, alebo pondelok poslať, ináč nemôžeme ich uverejniť v najbližšom čísle.

V. H. v N. Vy ste boli chlapec, ako kyslý strapec. A veď to už dávno bolo, keď sa len neviete uspokojiť, ako myš v diere potkanovej. — **Mišo D. v Liptove.** Vaše riadky by boli veľmi múdre bývaly, keby nebolo v nich toľko hlúposti bývalo. — **Nikodem v 19. storočí žijúci.** Ešte pamätám na to, keď ste nemohli tie sošité nohavice natiahnuť. Tak ste sa pachorili s nimi, jako čert s gajdami. — **Dp. J. B. v N. Meste n/V.** Jeden sošit stojí 3 kr. Už vyšlo druhé vydanie v 2000 výtiskoch. Prvých 2000 výtiskov se minulo za dva týždne. — **K. P. v N. Meste.** V tej istej veci vás už ktosi predbehol. Ináč vaše zprávy sú nám vždy vítané. — **J. T.** Vy ste herský chlapák. — **V. H. v Žiline.** Dostali sme. Ďalej to nemôže tak ísť. Škoda vás, nás prechádza mráz. No to nás teší, že nielen dobré, ale i zlé pomínie. — **J. Str. v Košiciach.** Nie, lebo i tak máme všeličo navešané. Aj to je zlé, keď človek priveľa starostí má. Tú zprávu sme museli skrátiť; ale i takto má ona i päť i hlavu. — **K. S.** Kaco Maco nevie často spomínaný. Keď ale už ani Baross nebude vladáriť, celkom mu dáme pokoj. — **J. S.** Len i ďalej tak. Viete veľmi fažko je vyhoveť každému. Istí páni za grobianské považujú tieto dľa vašej mienky zaujímavé odkazy, iní zas zaľúbenie nachádzajú v nich; potom neč vyhovie redaktor všetkým. — **Herský ľudák rychtár v Ciastkovicach.** Čo sme úfali i predpovedali stalo sa. Teraz ste už ctihodným a herským ľudákom. No od vás čo od dobrého kresťana sme iné ani očakávať nemohli. — **K. H.** Keď vidíte, že závistníkov máte, tešte sa, lebo už i prislovie znie, že radšej závidí mi, nežli ľutuj ma. My aspoň tiež takto smýšľame, a to tým viac, lebo závisti sa nebojíme, ponevác, keď Boh s nami, kto proti nám?? — **J. H. vo V. Šuranoch.** Vaše peniaze priletely. — **E. Sedlák v Košiciach.** Besztercebánya (Zólyom megye). To sa vzťahuje na kath. seministe. — **H. K. v Gemerskej** Vy nám píšete, že kto na vás pozre, každý je vašim dlžníkom. My na to len to poznamenáme, že od Ročilda musíte byť bohatším. — **J. K. vo Vrbovom.** Ale som vás prekvápal, jako istý sedliak svojho koňa, keď ho v robotný deň nezapriahol. — **K. v Kocuricach.** Keď som nedávno k vám bol cestoval, jeden krivonosí chalan plakal. Otec sa ho pýtal,

prečo plače. — Nuž preto, lebo rabileben nám včera povedal, že sme z prachu a prachom sa staneme. — Ty sprostý, čo plačeš nad tým. Keby bol povedal, že sme zo zlata a prachom sa staneme, bys mal nad čím plakať, lebo vtedy bys 100 procentov utratil — **Dp. P. Herman v M.** Tie peniaze sme dostali, 50 výtiskov z diela „Kresťanské devy“ sme rekom. poslali.

Knížná polica.

Listy Adiny už vyšly z tlače v osobitnom sväzku. Odporúčat ich nenie treba, lebo toto dielo poznajú ct. čitatelia z Kresťana. 167 strán. Cena 1 zl. Predplatitelia Našej Nádeje ho dostanú za 65 krajciarov v Tlačiarňi Sv. Gerharda v Budapešti (VIII. Práter u. 44.). Soslovenčil dr. *Jozef N. Janda.*

Svätý Anton Paduanský, veľký divotvorca a Chlieb chudobných. Spracoval Anton Klimcsik, r. k. farár hybbský. S odobrením patričnej vrchnosti. Strán 32. Cena 10 kr. Vydala Tlačiareň sv. Gerharda v Budapešti (VIII., Práter-uteza 44.). Vrele odporúčame dielko toto našim čitateľom.

Kresťanské devy. Tento výborný sošit soslovenčil a vydal dr. *Jozef Janda* v Budapešti (Maria-Teréziatér 9.). 16 strán s obrázkom. Cena 3 kr. Veľmi vrele odporúčame, 100 výtiskov 2 zl. 50 kr., 200 výtiskov stojí 4 zl. 80 kr.

Príprava ku sv. spovedi a sv. prijímaniu. Toto asi 80 strán obsahujúce dielo, ktoré je spolu i modliacou knižkou, stojí broš. 10 kr.; viazané 15 kr. Soslovenčil ho dr. *Jozef Janda.* Dostať ho u veľk. p. *Lujzy Csery* (Budapešť, VI. Podmaniczky u. 15.). Vrele ho odporúčame.

Budapeštianske obchodné zprávy.

1. **Zbožie.** Pšenica (žito) banátske 09.00—09.15. Od Tisy 09.10—09.35. — Od Pešti 09.00—09.20. — Zadunajské 09.05—09.30.

Raž 7.05—7.35.

Jačmeň na krmenie 5.80—6.35. — Do pálenice 5.80—6.10. — Na pivo 6.60—7.—

Oves 5.65—6.00.

Kukurica 4.40—4.45.

2. Múka.

0	1	2	3	4	5	6	7
16.00	15.40	11.90	14.40	13.80	13.—	12.20	10.10
			7½	8			
			8.50	5.50			

Otruby fajnové 4.50, grobovité 4.50.

3. **Strovy.** Veľká biela řízula 7.50. — Malá 7.75 Hrach 11.13. — Pšeno 04.75—5.00. Konopné semä 10.50—11.00.

4. **Semä na sejbu.** Červená datelina 45—55 zl. Staré semä 00—00 zl. — Lucerna 46—52 zl. — Baltacim 00.—00.00. — Muhar 6—6.25 zl. Ladník 11.50—.

5. **Hyd a vajca.** Kura 60 kr. — Šliepka 70 kr. — Kapán 1 zl. — Morka 0.00. — Krmená hus 2.60. — Kačka 1.20 zl. — Krmená kačka 2.90. — Vajca 7—8 kusov 20 kr., 46—47 kusov 1 zl.

6. **Svine.** Prasce 1 pár 120—180 kilov 54—58 kr. Staré, 1 pár 320—380 kilov 55—57 kr.

7. Telca. Živé 34—36 kr. kilo. Sekané mäso 00—00 kilogram.

Masť a slanina. Sviňská v sudoch 58—69 zl. — Bielotabuľová 60—64 zl. (v troch kusoch). — Udena slanina 60—67 zl.

9. Remeň funtový od 14—18 kl. terey 142—144.

Skótske Collie

čistokrevné, 8 týždňov staré, SUČKY za zl 5.—, PSÍKOV za 7—8 zl. zasiela

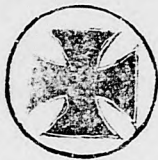
FR. RAŠKA,

správca.

Pruska (trnčianska st.)

Dvojnásobne elektromagnetický križ a či hviezda.

R. B. N. 86968 uzdravuje a rozveseluje, za čo dobre stojíme, pri lámkach, záduchu, bezsnivosti, hučav-

niu ucha, ischli, zlom slychu, nervosite, nechuti po jedle, boleniu zubov, bladosťi, migréne, klopaniu srdca, boleniu hlavy, epilepsii, závratu a iným chorobám nervov. I 20-ročné choroby boli už takým spôsobom odstránené. Tým ľuďom, ktorí na influenzu trpia, alebo už vyše 20 rokov sú chorí, odporúčame štvor-, alebo šesťnásobný elektromagnetický pás R. B. Nr. 86967. Ten chorý človek, ktorý by týmto prostriedkom aspoň behom 45 dní nebol uzdravený, nazpät dostane svoje peniaze. Kde nič nemohlo pomôcť, prosím môj apparát upotrebiť. Malý apparát stojí 2 zl., ktorý je len pre deti a pre veľmi slabé ženy. — Veľký apparát 3 zl. Pri ťažkých chorobách zastaraných aj 20 rokov sa má upotrebovať.

Štvor- alebo šesťnásobne elektromagnetický pás 25 zl. len pre zastaralé choroby a influenzy. S dobierkou alebo s vopredným poslaním peňazí rozposiela hlavná ústredná predávajúca miestnosť pre vlastnú a cudzozemskú

ALBERT MÜLLER,

Budapest, V, Kálmán-utca 19 A. sz.

Hl. sklad u G. Garai, Budapešť, Lipót-k. 21 a. N. Petrovic Bpešť, IV., Viedeňská u. 2. G. Pintér. Nová Pešť, István-tér 11. W. Tüma, Resica 448. M. Friedmann Késmárk a Erančič a Soma v Debrecíne,

Papier makulatúrový

je k dostaniu u nás; metrický

cent stojí 6 zl. 50 kr.

Mestská lekáreň k „ČIERNEMU ORLOVI.“

Temešvár, vnútorné mesto, námestie sv. Juraja.

Založená 1735. Telefon 395.

Adresa telegrammu :

52-1 **Mestská lekáreň, Temešvár.**

Chýrečný aether proti lámke a lúpaniu

je najvýbornejším prostriedkom proti lámke, lúpaniu a iným reumatickým chorobám, proti trhaniu, bofasti nervov, pichaniu, boleniu zubov atď. Účinok je istý a chytrý, obyčajne po 1—2 natrení. Nesčíselné vďakočinenie to dokazujú. Cena fľaše 1 zl., cena fľaše na prábu 50 kr.

Vodka na prsá a na plúca: Výťah z kolociera s vápnom fosforového kyslíku stal sa svetochýrnym následkom výborného výsledku, doposiaľ je neprekabáteným prostriedkom hojacim, uľavujúcim a so silňujúcim zvlášte pri kašli, somárskom hurute, pri zlých pľúcach, pri pľúcovom hurute, pri zachrípnutí atď. Veľa vďakočinení potvrdzuje istý výsledok tohoto prostriedku. Cena jednej fľašky 1 zl., lašky na prábu 50 kr.

Krv čistiace pilulky temešvárskej mestskej

lekárne veľmi dobrú stolicu robia, ktorá chytrá a prajne účinkuje bez toho, že by prameňom krčov bola, alebo aj v tej najmenšej miere nebezpečná bola, a preto tie pilulky odporúčame zvlášte pri tvrdej stolici, pri žalúdkovom hurute, pri zimnici, keď človek nemá šhuti po jedle, a pri všetkých chorobách tak žalúdka, jako i brucha. Jedna škatuľka 21 kr., šesť škatuliek 1 zl. 5 kr.

Tieto vyprubované a za výborné uznané prostriedky dostať jedine v temešvárskej mestskej lekární, a len vtedy sú opravdivé sú li obdarené obrannou známku a podpisom A preto varujme sa falšovaných a napodobňovaných falšných vecí

Posielame s doberkou, alebo predbežným poslaním summy (i s pričinením 16 krajciarov na balikovanie a poštové útraty) Obiednané vŕše 5 zl. franco.

Moje srdco také

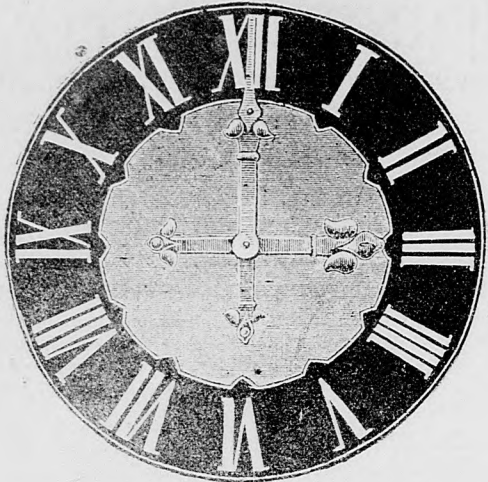
a tvoje je jaké?

Cena 4 kr.

Toto utešené dielo viduta

„tlačiareň sv. Gerharda“.

Vrele ho odporúčame ľudu.

Mám česť v známosť doniesť,
že väzové hodiny vlastnoručne shotovujem.

Látka kovová najlepšia, stroj výborný, najnovší, chod správny: následkom čoho ja za jejich trvácnosť čo najďalej dobre stáť a ručiť môžem. Hodiny tieto väzové aj pod nafaňovaním riadne idú, od vetra a prachu sú sklenou škrýňou chránené.

Vnútri nachodí sa pokazovacia tabuľka, ktorá správny chod hodín kontroluje a ten istý čas dnu vo väži ukazuje, ako i z vonku hodinové ruky.

Moje hodiny bez všetkej fabričnej práce výlučne sám hotujem a na patričné miesto dovážam.

Krom nových väzových hodín aj akékoľvek naprávanie za ľavnú cenu a pri úplnej garancii podujímam.

V Baňskej-Bystrici, roku 1899.

Michael Stollmann,
hodinár.

Katolícke kníhkupectvo.

Správa kat. umeleckého ústavu Sv. Gerharda otvorila

obchod katolíckych kníh.

Tento katolícky obchod zamýšľa sústredniť tak uhorské, ako aj cudzozemské diela katolíckeho spisovateľstva, na sklade má maďarské, nemecké a slovenské modliace knižky a iné náboženské diela.

Umelecký ústav Sv. Gerharda má svoju tlačiareň a vlastné spisovateľstvo (Budapešť, VIII. Práter u. 44.).

Prosíme pozor dať.

V Maďarságu veľmi je rozšírené v obchode zvratníctvo a ziskuchtivosť. Od tej doby čo som s kosou „sv. Antona,“ ktorej chýr rozšíril sa po celej krajine, zvratníkom trochu na prsty kľopol, všemožnými figlami napodobňujú ju a prevádzajú ľudí, že ich ľahký tovar je kosa „sv. Antona,“ proti tomu osvedčujem sa, že v Maďarságu nedržím ani jednatefa ani podomníka. Opravdivá kosa „sv. Antona“ len u mňa môže sa dostať.

Ctené vidiecke obecnstvo nemôže sa zaobiť bez jedného nástroja, bez kosa. Dobrá kosa je poklad; zlá kosa je taká ostuda, ktorá ani toho nenie hodná, aby sme ju do ruky chytili. Každý to dobre vie, a predsa mnohí slepo veria zriedkavými líškavými výrazmi vychválenými kosámi týmto dopieravým odpredavačom. Toto je tá jediná kosa, ktorá doposiaľ nad všetko očakávanie úplne vyhovela žiadost kupovačov.

Kosa „Sv. Antona“

právne zaslúži byť menovaná kosou ľudu, ako ju na mnohých miestach menujú.

Toľkých a takých uznani pôvod je ten, že je ona trváca, ani pritvrdá, ani primáká není a podivuhodne ľahká.

Kosa je tenká, ale hrdlo má mocné, šikuje sa ona do ruky obyčajného kosca; nemusí sa kováčovi poslať, aby jej zohol hrdlo, ponevác následkom tohoto obyčajne zmäkne zadná časť kosa.

Veľa gazdov následkom chybného kuvania aj tú najlepšiu kosu pokazia. Pri kose „sv. Antona“ nemôže sa to stať, ponevác ona už vo vykuvanom a vyprobovanom stave dostane sa do ruky kosca.

Po jednom kuvaní aj behom viac dní dobre kosí kosa „sv. Antona“ a po jednom brúsení aj na 150 krokov sa dá s ňou dobre kosiť aj tá najtvrdšia brehová tráva.

Za každý kus dobre stojím; nezodpovedajúci premením.

Ceny kosí „Svätého Antona“.

Zdĺžka cmtrv: 70 75 80 85 90 95 100

Cena kusa zl. 1.— 1.05 1.10 1.15 1.20 1.25 1.30 kr.

Amerský kosový kameň je veľmi zodpovedajúci tomu cieľu. Cena 25 kr., 10 kusov 2 zl. Striedorno-ocelová babka s kladivkom v skovadle 85 krajciarov. — Ocelové kosáky „sv. Antona“ po kuse 35 kr., 10 kusov 3 zl. — Pri objednaní 5 kosí, franko, pri objednaní 10 kusov jedenásty sa pričíni.

Jozef Sohr v Somogy-Szille.

Kosa len vtedy je opravdivá, jestli na stupni je môj obranný znak, na tabuli ale toto sa dá čítať: Ocelová kosa sv. Antona Sohra.

Obrázkový cennoslov zdarma.

FILIÁLKA
BANKY ‚Tatra‘

v Dolnom Kubíne

dáva požičky na zmenky a úpisy
na najmiernejší úrok.

Zmieňa cudzie peniaze, najvýhodnejšie.

Prijíma vklady na zúrokovanie.

Velebným a dôstojným pp. farárom odporúča pre ich veriacich
najlacnejší spôsob požičiek na

 úpisy so zaručiteľmi

pri týchto stránka len raz z štemple platí,
nemusi sháňať žirantov, neplatí
žiadne nákladky intabulácie a extabulácie.

Filiálka

Banky ‚Tatra‘

v Dolnom Kubíne.

KATHREINEROVA

Kneippova
sladová káva.

Babenko aj mne!

Najobľúbenejšia káva v premnohých rodin. — Od veľa rokov dokázala sa ona byť tým najvýbornejším doplnkom k obyčajnej káve. Lekári ju odporúčajú deťom, slabým, pri chorobách nervov, srdca a žalúdka čo jedinne zdravý dôdatok k obyčajnej káve.